

A KONFERENCIA TUDOMÁNYOS SZERVEZŐBIZOTTSÁGA

Kavecsánszki Máté

(MTA-DE Néprajzi Kutatócsoport – tudományos munkatárs)

Kovács Dóra

(Szellemi Kulturális Örökség Igazgatóság – szakmai referens, Babeş-Bolyai
Tudományegyetem – PhD hallgató)

Szőnyi Vivien

(MTA BTK Zenetudományi Intézet – fiatal kutató, Szegedi Tudományegyetem –
PhD hallgató)

Varga Sándor

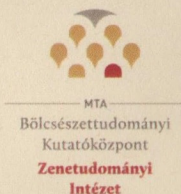
(SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék – egyetemi adjunktus,
MTA BTK Zenetudományi Intézet – tudományos munkatárs)

SZEKESZTETTE

Kukár Barnabás Manó

Szőnyi Vivien

TÁMOGATÓK

NÉPTÁNC A MÉDIÁBAN

Konferencia

Szabadtéri Néprajzi Múzeum

Szentendre

2016. június 10.

SZERVEZŐK

Magyar Etnokoreológiai Társaság

Szabadtéri Néprajzi Múzeum

MTA BTK Zenetudományi Intézet

MTA-DE Néprajzi Kutatócsoport

Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék

Program

11.00 – 11.15

Köszöntőt mond Dr. Sári Zsolt, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgatóhelyettese és Dr. Varga Sándor, a konferencia Tudományos Szervezőbizottságának elnöke.

11.15 – 11.45

Plenáris előadás

Dr. Vajda András: A népi kultúra megjelenítése a médiában: kontextus és funkció

12.00 – 14.00

I. Szekció: Táncház és közösség

Elnök: Dr. Varga Sándor

12.00 – 12.20

Dr. Lázár Katalin: A táncházmozgalom kezdetei „alulnézetből”

12.30 – 12.50

Szeceődi Barbara: Falusiak a kolozsvári táncházakban

13.00 – 13.20

Varga J. Csaba: A táncházmozgalom hatása a mérai táncéletre

Barta Tamás

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Történettudományi Doktori Iskola, 19. és 20. századi Kelet-Európa Története Doktori Program – PhD hallgató
Elérhetőség: shewanecz@gmail.com

A néptánc helye a II. világháború utáni évek kultúréletében (különös tekintettel a NÉKOSz-ra)

Az 1945-1949 közötti néhány év (a „Második Magyar Köztársaság” éve) izgalmas fejezete a magyar művelődés történetének. Sokak szempontjából ez az időszak, az ország újjáépítésén túl, egy radikális társadalmi átalakulás, egy demokratikus újrakezdet ígérte magában. Az akkori idők művelődéspolitikai közül sokan lehetőséget láttak egy új, demokratikus magyar nemzeti kultúra kialakítására. Az ilyen tervekbe kiválóan beleillett a néptánc is, mint a magyar paraszti kultúra terméke, amely azonban tömegmozgalommá válva a nemzet, illetve egy reménybeli osztályok nélküli társadalom közös kincse lehet. Ezeket a célokat már a két világháború között is sokan megfogalmazták: elsősorban a népi írók ifjabb tanítványai, népfőiskolások és népi kollégisták. 1945 után aztán ez az amatőr mozgalom hirtelen kiszélesedett, hiszen a néptánc, mint dinamikus mozgás az „országépítő lendület” szimbóluma lett. A néptánc tömeges terjesztésében, mozgalommá alakításában az egyik legfontosabb szerepet a Népi Kollégiumok Országos Szövetsége (NÉKOSz) kapta. Előadásomban arra keresem a választ, hogy mik voltak a NÉKOSz ideológiájának forrásai, és ebbe hogyan építette be a néptáncot, milyen társadalmi újító gondolatokat kapcsolt ehhez a jelenséghez. Megvizsgáljuk azt is, mennyiben volt az akkori idők néptáncmozgalma a mai táncművelődéshoz hasonló közösségi jelenség, illetve mennyire maradt színpadi keretek között, és mi befolyásolta további fejlődését az 1949-ben nyílt diktatúrává változó új rendszerben.

Eitler Ágnes

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Néprajz Tanszék – MA hallgató
Elérhetőség: eitler.agnes@gmail.com

Megszakítás és felújítás a kónyi verbunk történetében

Dolgozatomban a táncot eltető lokális közösségek kutatási lehetőségeire hívom fel a figyelmet, egy Győr-Moson-Sopron megyei település, Kóny példáján keresztül. A politikai hatalom a közösségek kultúrájának komplex rendszerébe avatkozhat bele, annak bizonyos elemeit támogathatja, más jelenségeit a nyilvánosság szintje alá szoríthatja. A 20. század második felének társadalmi átalakulást eredményező politikai fordulatai Kóny táncművelődését sem hagyták érintetlenül. A közösség identitását nagymértékben meghatározó verbunk 1956-ban abbamaradt, hogy aztán az 1970-es években mintegy másfél évtizedes szünet után újból megszerveződjön. Míg a verbunk megszűnésének okait világosan láthatjuk (a paraszti társadalom felszámolása a kollektivizálás kádári befejezésével), a felújítás, mint újabb fordulópont, számos kérdést tartogat a kutató számára. Hogyan ágyazódik az 1970-es évek verbunkja a kádári kultúrpolitika rendszerébe? Hogyan születik meg a lokális társadalom és a hatalom játékából a felújítás igénye? Milyen társadalom képe rajzolódik ki a táncos jelenség mögött, kik válnak ennek vezéralakjaivá, résztvevőivé? Milyen jelentéseket hordoz a felújított verbunk a közösség számára, milyen funkciókat tölt be a helyi társadalom életében? Kutatásomat igyekeztem minél több, egymástól eltérő nézőpontú forrástípusra alapozni, így a szóbeliség visszatekintő narratívumai mellett a korabeli sajtó szövegeire, illetve a politikai hatalom országos és helyi szintjének dokumentumaira is támaszkodtam.

Dr. Felföldi László

MTA BTK Zenetudományi Intézet – nyugalmazott tudományos főmunkatárs
Elérhetőség: laszlof47@gmail.com

A folklór medialisálása a Duna Menti Folklórfesztivál példáján

Az előadás célja képet adni arról a folyamatról, ahogyan a Duna Menti Folklórfesztivál eseményei, s ezáltal a hagyományos zene és tánc teret nyert az országos és helyi médiában. A kutatás fő forrásait Gila János 2004-ben